

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 25 september 2012

Mål nr

Ö 3238-10

SÖKANDE

1. BA

2. KB

3. AB

4. HB

5. ÖB

6. SB

7. ID

8. SD

9. EF

10. LF

11. EG

Dok.Id 68236

HÖGSTA DOMSTOLEN
Riddarhustorget 8

Postadress
Box 2066
103 12 Stockholm

Telefon 08-561 666 00
Telefax 08-561 666 86
E-post:
hogsta.domstolen@dom.se
www.hogstadamstolen.se

Expeditionstid
08:45-12:00
13:15-15:00

12. EJ

13. JJ

14. MJ

15. SJ

16. UJ

17. BL

18. ML

19. LH

20. MM

21. Mariestads kommun

542 86 Mariestad

Ombud: RS

22. AP

23. EP

24. PP

25. SP

26. PLP

27. ARE

28. TR

29. MSP

30. MS

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
542 85 Mariestad

2. Eolus Vind Aktiebolag
Box 95
281 21 Hässleholm

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Svea hovrätts, Miljööverdomstolen, dom 2010-01-18 i mål
M 6371-08

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen beviljar enligt 58 kap. 1 § första stycket 4 rättegångsbalken resning i Miljööverdomstolens mål och tar med stöd av 7 § första stycket samma kapitel upp målet till omedelbart avgörande.

Med ändring av Miljööverdomstolens dom i själva saken avslår Högsta domstolen Eolus Vind AB:s ansökan.

YRKANDEN M.M. I HÖGSTA DOMSTOLEN

Sökandena har ansökt om resning.

Eolus Vind AB har motsatt sig att resning beviljas. Länsstyrelsen i Västra Götalands län har förklarat sig inte ha något att anföra i ärendet.

SKÄL

Bakgrund

1. Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län lämnade genom beslut den 21 juni 2007 Eolus Vind AB tillstånd att på en plats inom Mariestads kommun uppföra och driva tre vindkraftverk. Sedan beslutet överklagats avslog, såvitt nu är av intresse, Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt överklagandena i en dom den 1 juli 2008. Domen överklagades till Miljööverdomstolen, som i en dom den 18 januari 2010 ändrade länsstyrelsens beslut endast på så sätt att placeringen av vindkraft-

verken ändrades något. Domen fick enligt dåvarande 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas (jfr numera 5 kap. 5 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar).

2. Den 1 augusti 2009, medan ärendet var anhängigt i Miljööverdomstolen, infördes i 16 kap. 4 § miljöbalken en ny bestämmelse enligt vilken tillstånd till anläggningar för vindkraft får ges endast om den kommun där anläggningen avses bli uppförd har tillstyrkt det. Bestämmelsen infördes i samband med ändringar i plan- och bygglagen (1987:10) med innebörd att bygglov inte längre skulle krävas för uppförande av vindkraftverk om kraftverket omfattades av tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken. Det huvudsakliga syftet med lagändringarna var att man skulle få bort den dubbelprövning som det innebar att det för vissa vindkraftverk behövdes både tillstånd enligt miljöbalken och bygglov enligt plan- och bygglagen. För att inte kommunernas inflytande skulle inskränkas på ett oönskat sätt ersattes bygglovsprövningen med den nämnda kommunala vetorätten i 16 kap. 4 § miljöbalken. (Se prop. 2008/09:146 s. 29 f. och 39 f.)

Gäller den kommunala vetorätten för gamla ansökningar?

3. Den första frågan i Högsta domstolen är om bestämmelsen om kommunal vetorätt skulle ha tillämpats av Miljööverdomstolen trots att ansökan hade gjorts, och tillstånd lämnats, före ikraftträdandet. Vid prövningen där tillstyrkte Mariestads kommun inte ansökan. Miljööverdomstolen anförde i denna del bl.a. att lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2009 men att ”äldre bestämmelser gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats dessförinnan”.

4. I det aktuella lagstiftningsärendet (prop. 2008/09:146) intogs en övergångsbestämmelse till ändringarna i plan- och bygglagen med innebörd att äldre bestämmelser fortfarande skulle gälla vid prövning av överklagade beslut som hade meddelats före den 1 augusti 2009. Någon motsvarande övergångsbestämmelse togs inte in beträffande ändringarna i miljöbalken. Där angavs endast att lagen skulle träda i kraft den 1 augusti 2009. I övervägandena diskuterades inte frågan om det även här fanns behov av övergångsbestämmelser (se a. prop. s. 47 f.). Lagrådet hade ifrågasatt ”om inte äldre bestämmelser fortfarande bör gälla vid prövning av överklagade beslut som i första instans har meddelats före den 1 augusti 2009”. Det skedde i anslutning till en diskussion angående vissa av ändringarna i plan- och bygglagen (a. prop. s. 83).

5. Frågan om i vilka ärenden bestämmelsen om kommunalt veto ska tillämpas bör bedömas med ledning av allmänna förvaltningsrättsliga grundsatser. Enligt dessa ska, beträffande såväl förfarandet som prövningen i sak, i regel de föreskrifter tillämpas som är i kraft när prövningen sker. Det gäller även vid prövning av överklaganden av beslut som har fattats före ikraftträdandet (se bl.a. RÅ 1988 ref. 132 och RÅ 1996 ref. 57).

6. För den som ansöker om tillstånd till anläggningar för vindkraft innebär den kommunala vetorätten inte någon ny allvarlig begränsning i möjligheterna att få tillstånd jämfört med det krav på bygglov som gällt tidigare. Några andra vägande skäl mot en tillämpning av bestämmelsen på gamla ärenden finns inte heller (jfr RÅ 1988 ref. 132 och RÅ 1996 ref. 57). Eftersom bestämmelsen om kommunal vetorätt inte har försetts med någon övergångsbestämmelse och något annat inte framgår av förarbetena, ska den därför tillämpas vid prövning

av överklaganden efter ikraftträdandet även i de fall då det överklagade beslutet har fattats dessförinnan.

7. Miljööverdomstolen skulle alltså ha avslagit Eolus Vind AB:s ansökan om tillstånd för vindkraftverken.

Resning?

8. Enligt 5 kap. 1 § lagen om mark- och miljödomstolar ska, om inte annat föreskrivs, lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas i mål som har överklagats till mark- och miljödomstol (jfr NJA 2009 s. 102 angående tidigare gällande rätt). I fråga om resning ska enligt 42 § lagen om domstolsärenden tillämpas vissa uppräknade bestämmelser i 58 kap. rättegångsbalken, bl.a. 1 och 7 §§. Enligt 58 kap. 1 § första stycket 4 rättegångsbalken får resning beviljas om den rättstillämpning som ligger till grund för avgörandet uppenbart strider mot lag.

9. Den rättstillämpning som ligger till grund för Miljööverdomstolens avgörande får anses uppenbart strida mot lag. Det betyder att resning ska beviljas.

Avgörandet i sak

10. Av 58 kap. 7 § första stycket andra meningen rättegångsbalken följer att rätten när resning beviljas omedelbart får ändra avgörandet om saken är uppenbar.

11. Eftersom Mariestads kommun vid prövningen i Miljööverdomstolen inte tillstyrkte Eolus Vind AB:s ansökan, är det uppenbart att den skulle ha avslagits. En prövning i sak bör därför ske i Högsta domstolen och ansökan avslås.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad,
Ella Nyström, Göran Lambertz (referent), Agneta Bäcklund och
Svante O. Johansson
Föredragande justitiesekreterare: Olle Bergsten